

Gl tı shee atəbaturka nsala

Foto : TSASKE Stefani

*TSASKE, Marteej
GuGu ka ndi yar*

Atəbaturka, na galai ma !

N tı yee ma faja anyiŋ anyiŋ-gukamakama ka gubɔ. Gu jı ka waa, Gufaŋa Gufol ; na gı tədə na yida waa, GuGu.

Gukamakama ka gubɔ gu lee uyu ndee k'u na pi na laabaaru qaa qulinya aŋunii ka bulei ma

Foto : TSASKE Marteej

*GuGu ka ŋkulo
gaja 2011.
Gl tı yee bayi-
fala na bapigii
gl pele atiŋkulo
ni.*

na. Gukamakama ka gubɔ gu na pi n'ayoko ni qaa : gucera, uyu n'aləsura utoŋsono tuutuumma.

Gusəbaka ŋguđe gu lee ka ŋguđee gi lee na yee gi kuđa Gufaŋa Gufol a shee anyiŋ ma. Gufol ŋguđee gi koć lee ma, gu nuu lee gusəbaka pœe. Galaj gi tı cœ amana ndee laj gi naa para a shee utur ma, apa ndee i na lə anii ma.

SIL Bashidj n'anii ka ŋkulo njala ba na lee GuGu SIL k'aatən-leeđu. Gl tı yee gi pele bëre atiŋkulo ni. Galaj gi tı yee gi faja bëre uyu buja buriu mbude ni a shee abɔ k'udou n'atigikérə anii. Naa ma na du gutɔ a shee atiŋkulu.

N'utur utoŋsono ma !

I tı səra a ŋɔn bukɔ-ı i wuđa ma, a shee atu (Kiđe ma gubɔ 3).

Koo i tı səra a yida atu nɔmba nđe laj : 66.66.11.11

N tı sala anyiŋ n'uciŋkérka.

*TSASKE, Marteej
GuGu ka ndi yar*

Ifaawı baŋunii gubɔ ŋguđe ni

Gufaŋa Gufol	gubɔ 2
Uruyu	gubɔ 4
Đadqaa	gubɔ 5
Mpərə : Guya n'anar	
Alaafiya	gubɔ 6
lbu k'ufəđu	
Ujiu utoŋsono	gubɔ 7
Gucera	gubɔ 8
Atigikérə	gubɔ 9
Bai na i sara n'atigikérə gi tı ŋe nyida waa « Anii » ?	
Bufuma	gubɔ 10
Ngofo ŋkɔkérka na k'upadu	
Səpɔr	gubɔ 13
Gare ŋgađe ga lama a wu ma (Maratɔn)	
Bapi bagucera	gubɔ 15
Daa Nawaaliyat a kpede ajuŋgaari ma.	
Caacaa	gubɔ 16
Mu nu Gufaŋa Gufol gu nuu naa foɔshı na shee atu ?	
Guricera	gubɔ 18
Alaasan na Fuseeni	
Ibii ka Mpa	gubɔ 20
Ace iŋunii du ma utanu !	

Gufaŋa Gufołi gu tu anyasul

I ta tur gubɔ̄ gonyiutaja ŋguđe, i yɔ̄ GuGu bojo. Anyumpa nı kə baja ba yɔ̄ gubɔ̄ ŋguđe ba na yiđa waa GuGu ma aa ? SIL a tı yee a cə bumajkəli na para GuGu k'abɔ̄ anii k'apa ujunii nı. Ifoto laj, i tı ŋə bumajkəli ka busəbaka buđəj bu boj bojo ma.

GuGu ka bumajkəli buđe bu tu də bɔđu gbagbaraa a shee bəre bañunii ba səra na kiđe i də pi fée. Gəj ma anyimpa n tı n səra na tur, biti đəj ka də na. Bəre-i ba də a shee ukaj na ma SIL nı ma, ba nə ba lee koŋkaarí a shee bumajkəli buđe k'ućeū.

Ama bumajkəli buđe k'u-təj, iwa iyeeka n'ayo iyeeka, i saa na mpa baa mpaŋa ka koŋkaarí na. Mpa baa mpaŋa n kaŋa na masɔŋ a təj bumajkəli buđe were qaa i səj ma. GuGu a lee gubɔ̄ ŋguđee gu nuu na doo halı buja bunuj ma na, gəj ma i səj utəj de u də a ləj.

GuGu ka də a shee ʊyalu na
 GuGu a də də fɔ̄ a shee mpa baa mpaŋa. Ama bai na mbađee ba də doođoo koo mbađee ba na yee ba wuđa gubɔ̄ guđe a shee bagulɔ̄ ma ba lee ? GuGu k'abɔ̄ k'ı də a shee ʊyalu na, aduwaa SIL k'a na yee a lee a də atəj naa a paa ŋə bashika na. Guđəjkočo k'uleu i lee ntəma tuutuuma na. Galaj na ka gi na yee gi yala guđəjđəj na.

Galaj ma i tı səra a shi [abonnement 5 éditions] kpaari. I nu kaŋa na GuGu k'aatənleedu ba yɔ̄ lee abɔ̄ guya ŋguđee i səj ma, naa i paa tı saa a də atəj fɔ̄ na. Gəj ma ufaau u də ncəj : miili banuj (5 000 F) ba də ka a shee [abonnement 5 éditions], apala maa i nu doo miili kulumi na gusau ku (5 x 1 500 F).

I tı səra a pi GuGu k'aatənleedu Bashidı a tı shi gabukəli ŋgađee ga də a shee [abonnement] ma. I ta shi gabukəli gađe, GuGu baa apaŋa a ta doo, i tı səra a pi tı caŋ halı akpala inuj de. Mbađee ba də a ləj na Bashidı ma, ba tə ba pele Poosu

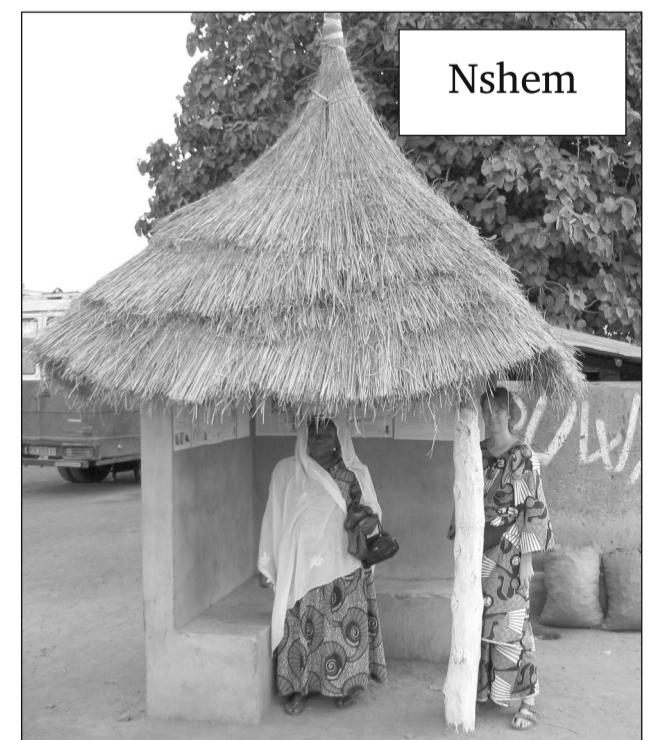
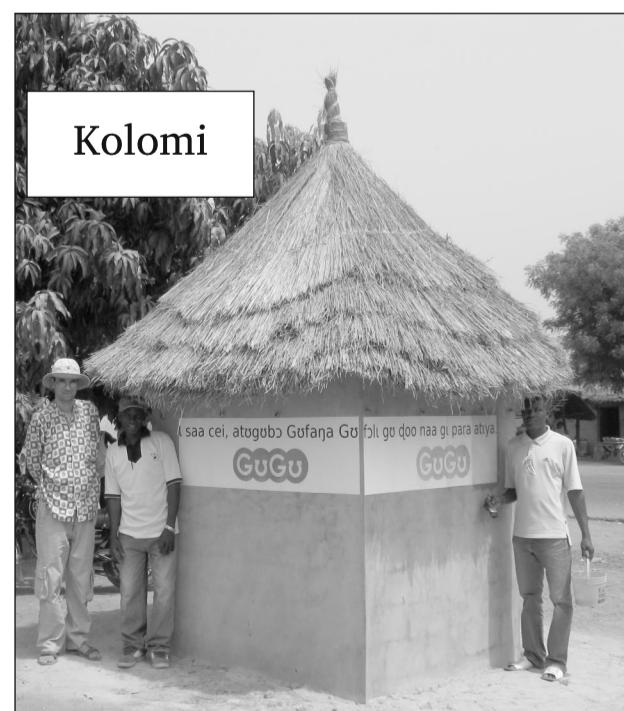
n'anfəlop k'itani naa gi səra a togo biјa a shee pi. Na k'ı lee gəj na, i tı səra a təj are đəj n'anyimbubukəli a pi tı caŋ n'anyina GuGu a shee anyuj.

I ta wuđa utabu đəj, i tı səra a pi GuGu k'aatənleedu ; koo i tı səra a yiđa GuGu ka ginyipi laj.

I ta wuđa gađəj i tı səra a ŋɔn a shee GuGu ka ŋkulo.

A səba na GuGu nde, a pele na bafɔ̄li mbađee ba kɔ̄ doo ma, i tı səra na ŋɔn abɔ̄ na kal n'atu bukɔ̄-i i wuđa ma. ŋɔn ma anyinukumu n'anyimbulei butabaka a shee atuŋkulo, koo anyinafaŋa a shee atu gi naa ŋɔn na du GuGu nı. Baa maa i cee ŋɔn akođəj nı n'atigikərə anii, paa ma cu na, paa ma kɔ̄ ŋkəj na, i tı səra a pi na ma a shee atu. ŋkulo n tı n səra a kiđe i ta jı waa gi tı gi səra a də GuGu k'abɔ̄ ifɔ̄li nı.

I ta ŋɔn a shee GuGu ka ŋkulo, kiđe ma GuGu ka gubɔ̄ 16 ka guja laj (caacaa), i tı ŋə dəa i

nii lee a togo anyunabɔ na Poosu koko i pi na ma a shee atu GuGu k'aatənleedù ma. l tu səra a nɔn na nyofotala nkəka nfɔlì gboo na :

lecteurs.revue.gugu@kastanet.org

Foto : TSASKE Marteeŋ

Udəŋ a ta nɔn akodəŋ a shee GuGu, nkulo n ti n kiđe abɔ ndee i nii lee anfaani a shee samaa ma, a laa d̄ GuGu ka gubɔ gufɔlì ni. Udəŋ a ta nɔn gubɔ na gu lama yɔgʊu, nkulo n ti n səra a pempene ku a d̄ bucəma. ☺

66661111

Anjɔnka :
TSASKE
Marteeŋ,
Bashidı

Gufaŋa Gufol

est une revue en langue anii. Son nom de marque est GuGu. GuGu n'est pas une publication à but lucratif, mais plutôt un service pour encourager l'alphabétisation dans le contexte du projet anii de SIL à Bassila.

ISSN : 1840-6610

(International Standard Serial Number ; ce numéro est donné à toutes les publications en série, c'est-à-dire : périodiques, suites et collections.)

Dépôt légal : N°. 4885 4ème trimestre année 2010, Bibliothèque Nationale tirage : 92 exemplaires

GuGu est édité, mise en page, publié, produit et imprimé par SIL à Bassila.
responsable : ZASKE Martin
rédacteur en chef : ZASKE Martin
SG de rédaction : ZASKE Stefanie
chef correcteur : ZASKE Stefanie

Adresse : GuGu
SIL
B.P. 50
Bassila
République du Bénin

Mél : info.revue.gugu@kastanet.org

Téléphone : 66.66.11.11

GuGu est prévu d'être publié par affichage sur des murs de lecture. Ainsi, la revue est accessible librement et gratuitement à la population anii.

La vente en détail n'est pas prévue. Le prix nominal est 1500 F CFA par copie.

Les abonnements - de cinq éditions - sont disponibles sur demande au service clientèle au prix de 5000 F CFA plus frais d'envoi. SIL réserve le droit de limiter la vente ou les abonnements aux personnes ou structures engagées dans l'alphabétisation.

Les quatre pages de publicité par édition doivent servir d'abord à l'éducation de la population. Ils peuvent servir également à soutenir les frais de production. La direction de GuGu réserve le droit de refuser toute publicité qui ne correspond pas aux buts d'éducation.

GuGu encourage les lecteurs à écrire à la rédaction. Les lettres de lecteurs peuvent être publiés - sauf si l'expéditeur a exprimé clairement son refus. La rédaction se réserve le droit de réviser les lettres pour la clarté ou selon la place disponible.

Les articles qui arrivent sans commande deviennent une proposition à la rédaction. La rédaction décide librement sur leur utilisation.

SIL est autorisée à afficher la revue GuGu en public dans la Commune de Bassila

la selon la délibération BS2011/N°14/MB-SG du 31 mars 2011 et selon l'autorisation du Maire de ladite Commune datant du 12 avril 2011.

L'affichage en public au Togo dans la Préfecture de Tchamba est autorisé par le Préfet de Tchamba depuis 04 janvier 2011.

L'équipe :

GuGu est produit par une équipe qui est encore en train de se constituer. Cette pré-édition a été préparée plutôt par SIL à Bassila, notamment le couple ZASKE (gestion, informatique, graphisme, polices, claviers, traitement des textes, mise en page, production, caisse, etc.) et par toutes les personnes qui sont nommées avec les articles, photos et dessins divers (idées, textes, photos, dessins, saisie, traduction, transcription, etc.) : ADAM Yousouf Bouderbalah, ALLEY KOUMAÏ Salimatou, ATTİ KALAM Hakimou, BABA BODY Rafiatou, BOURAÏMA Gafarou Agaïbou, FAFANA Moumouni, IBRAHIMA Z. Yaoussa, ISSA AZIZ Rahaman

Les lettres fictives sur les pages 18 et 19 ont été écrites par ATTİ K. Hakimou et ISSA A. Rahaman (qui ont également produit l'écriture à la main) et ZASKE Martin. Les personnalités dans ces lettres sont fictives ; aucun lien avec des personnes réelles n'est intentionné.

Les droits d'auteur restent avec chaque personne qui a fait une partie de GuGu. Les droits de publication appartiennent à SIL à Bassila pour la plupart des articles et des illustrations. Pour les exceptions qui restent, SIL remercie les propriétaires des droits respectifs :

page 1 et suivants : le logo GuGu a été créé par Marcus Knell et par ZASKE Martin ; il appartient à SIL à Bassila
page 3 : logo "66661111" SIL à Bassila ; logo SIL appartient à SIL Togo-Bénin
page 6 : deux dessins de SIL International
page 9 : le logo "Anii" a été créé par ZASKE Martin ; il est disponible librement pour les efforts d'alphabétisation
page 13 : photo-haut sous license Attribution-Share Alike 2.0 Generic Creative Commons ; photo-bas en public domain

© 2011 SIL à Bassila

GuGu est créé avec le but de la libre circulation maximale. Pour raisons des droits, il est formellement interdit de copier ou extraire ou modifier cette édition entière ou un de ses éléments sans accord écrit de SIL. Tous droits réservés. N'hésitez pas si vous avez des propositions pour reprendre GuGu ou certains articles dans le cadre de l'alphabétisation ; prenez contact avec la direction pour trouver la formule qui convient.

Bashıdı k'are abum'bənō dəj

Mamam Alfons ALE AMAĐU

Aré nde agalei gi ḥon gubo ḥuguđe laj ma, a lee Bashıdı upacine nı k'upi na. N'a buňa jı guyarı a tojo atəgatəna Benes. A lee aré ndee a buňa cı ibobo paa a shee atəgatəna ma na. A lee konkaari paa tam ndee atəgatəna ga caj nyidə Đahome ma. A jı ka waa, Mamam Alfons ALE AMAĐU.

Ba ḥum nı yof 'ajorç 4 'ishile 9 gaja 1930 Bashıdı ka mpa nı, ḥkələ Alanj. A lee sukuru Togoo, Abijaŋ na Senegal halı a tı pəra soja gaja 1950 a da gafontəna kə baja nı. Gissoja gide nı a da gafontəna ma, a cə gutara a cə bútəna tuutuuma nı.

A tı koc pı atəgatəna Đahome nı gaja 1961, n'a tewə antəma gatəna nı. Kristof SOGLO a caj guyarı ma, n'a shee nı ulı n'a pəra soja buňono gaja 1965 nı. Gaja gađe nı, ALE a cı ibobo paa a shee atəgatəna Benes k'aayala na Nijer. Gađu ḥgađee laj a cı ibobo ma, urçej gađu gađe ga da a shee atəgatəna.

KUANDETE n'ALE a buňa tı qaa agatənleedı k'vñono ma. Moris KUANDETE a krə Soglo ma, ıshile inyw ka ḥkəj na ba lee nı doole waa a koc na guyarı a shee ALE. N'a koc na guyarı a shee ALE yof 'ajorç 12 k'aja 'ishile 19 gaja 1967.

Ba tı waa, ıkrəu ba na krə bawor na caj guyarı ma, ba tə ba pala naa kəu caacaa. Ama caacaa de ba kəu yof 'ajorç 5 gaja 1968 ma, inawiya ba da ncəj. Caacaa a boj ma, n'ALE a lə waa, i jı waa caacaa de k'a bojdei na ma, kə ba tı caacaa de a lee na ntəma na. N'ALE abakənja ba tı waa, ba tə ba lee ganç gafontəna a laa Emil Đerlej SINSU a jı guyarı.

a tojo ka ḥkulo ndee n na lee adə asaawara ma. N'a ri nı waa, a taa lee buja akoo ḥkupcɔka.

Ba lee uwalu ukanjəra dəj gatəna nı gaja 1984 ma, na ba tı waa ba tə ba laj bəre-ı ba da ḥkupcɔka a shee guyarı ka bolei ma. ALE də lee buja təb n'inyw ḥku bojо, na ba laj nı.

A doo ḥkupcɔka ma, buja bonyw n'ihorç ırıu nı a lee n'a ye ci. ALE a ci asiibi yof 'ajorç 3 'ishile 28 gaja 1987 Kutonu ka mpa nı. Adə wuđa buja 56. Bashıdı na ba fum nı ; a da uŋuru nı aŋkufo nı.

K'u nyər ataya de laj na. ☺☺

ALE aŋkufo n da acəj na guya gujono Bashıdı ka mpa nı

Ale a koc na guyarı a shee SINSU yof 'ajorç 7 k'aja 'ishile 17 gaja 1968. ALE k'a ləj guyarı nı a tojo atəgatəna na, ihorç 7 deidei na ALE a tojo atəgatəna.

Yof 'ajorç 10 'ishile 26 gaja 1972 na Matie KEREKU a krə Emil Đerlej SINSU n'a caj guyarı yof 'ajorç 2 'ishile 28 gaja 1973. A caj guyarı boj ma, n'a tı ALE ataali waa, uni

Baŋčka :
BABA BENDI Rafiyatu, Bashıdı na
ATI KALAM Hakimu, Bashıdı

Mpərə : Guya n'anar

Uđəŋ a da ka a ji giyarı, agiyarı gi tə ni. Gasono a lee guya gəŋ ma, agiyarı gi coč da giyarı ji. Ȑkəŋ na a shee wuđa guna. Too, anar a ta tı Ȝe Ȝkele-e bəre ba yɔgɔ asul ma, n'a na ta a tı kpa guya sul na lə na guya. Ȑde shee tı yor guya. Na guya a tı lə waa : « Amaŋana, n tə ma səla akı akəbuŋuma. N ta səla akı akəbuŋuma boño, naa ma da a shee aŋgulɔ, a paa kɔc na hau amu na. » Na waa : « Too, i cəŋ ».

Gađuu guya a yee utanı, ibɔri, una, Ȕsuko, akuro a nyau ađakaa. Na guya a pala ba fuŋ gađu ga bɔđɔ. Na guya a wala guna abanyı, n'abanyeŋka. Ba rəŋe gəŋ waa, ba tı cə ba tı səla guna abuŋuma urɔŋ ma, ayɔkɔ-ı guya a shee na yee a cə tı səla guna n'i yɔgɔ ma, abaja kpataa ba ta kul.

Na bəre ba qoo apa, apa, apa a pi waa bade ba Ȝe qaa are a na yee a səla anar buŋuma ma. Ba tı kpa gasono ma, ee, ayɔkɔ n'i gəŋ. Ȑkəŋ na guya a ta nnyəmə a tɔc asuko a sə. Asuko de tı sara na pi waa : « Katabab, kutabab, kɔnabab, kutabab, katakak, kɔtabab. » Asuko 'ikei i na yu gəŋ. A tı kpa gađu Ȝagadée ba fuŋ waa, ba taa səla guna uđa ma, Ȑkəŋ na guya a na lə

foto (2) : FAFANA Mumuni

guna waa : « To guna. » Waa : « lıŋ. » « A tɔc n'urɔŋ k'a kɔc Ȝum amu na, n səla akı akəbuŋuma naa ma Ȝe gaye a qaa feɛ. » Na waa : « l cəŋ, ayɔkɔ i qai ? » Na guna a kuma i na lə waa : « Akuro n taa n'akı ma, k'i tə akuro ndee u tı waa ma na. Itanı ndee n ji a kiđe n'akı ma, k'i tə waa na. Wahala n lee kpataa akalaŋ ma, k'i tə ayɔkɔ ndee u səla amu waa ma na. Ama bukɔ buđŋkɔnɔ bu n shee na yee a lee n'i ji waa, kə ma kɔc Ȝum akı na. N'a tɔc akayɔkɔ Ȝunjii a sheu ».

Ȑkəŋ na guya a leu. « Guya, rəgə asuko laj a jəŋ atəŋ. » Na

guya a rəgə a jəŋ. N'a lə waa : « Tine akunfu. » N'a tine. « Fodo akatoko n'a fodo akacogoto, n'a taa akukei uđəŋ a nyi, n'a kɔc taa Ȝonyutaja a nyi. U naa taa a nyi gəŋ, a tɔc akayɔkɔ a kara a sheu ; ambuŋuma u səla amu, akayɔkɔ Ȝunjii, kulo a sheu na ma na. » Na Baba a taa a kiđe alaŋ, a kiđe atəŋ. N'a rəgə asuko laj a jəŋ atəŋ. N'a lə waa, ba tɔc ađe anar a tər asuko laj. N'ađe a ri asuko 'ulɔ.

Galaŋ u ta tı lə waa, akaŋana a Ȝum akı ma, u taa kiđe ni fɔi, u taa səla ni 'uđa, Ȕsei ni. Uđəŋ k'a səra a səla anar 'uđa qulinya k'aafala ni ayc na.

Ampərə n yiđe Ȑkəŋ. ☺☺☺

Apərəcəja :
AMIIÐU
Lamiidi Ȑoopo,
Bashidı

Baŋɔnka :
ADAM YUSUF
Buđerbala na
lSA ASIS
Rahaman

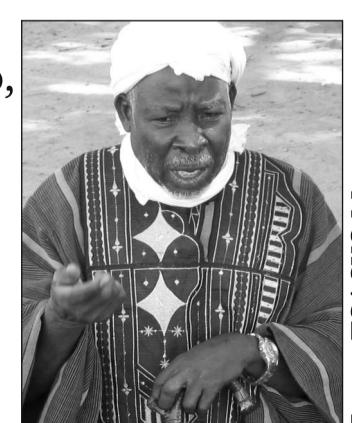
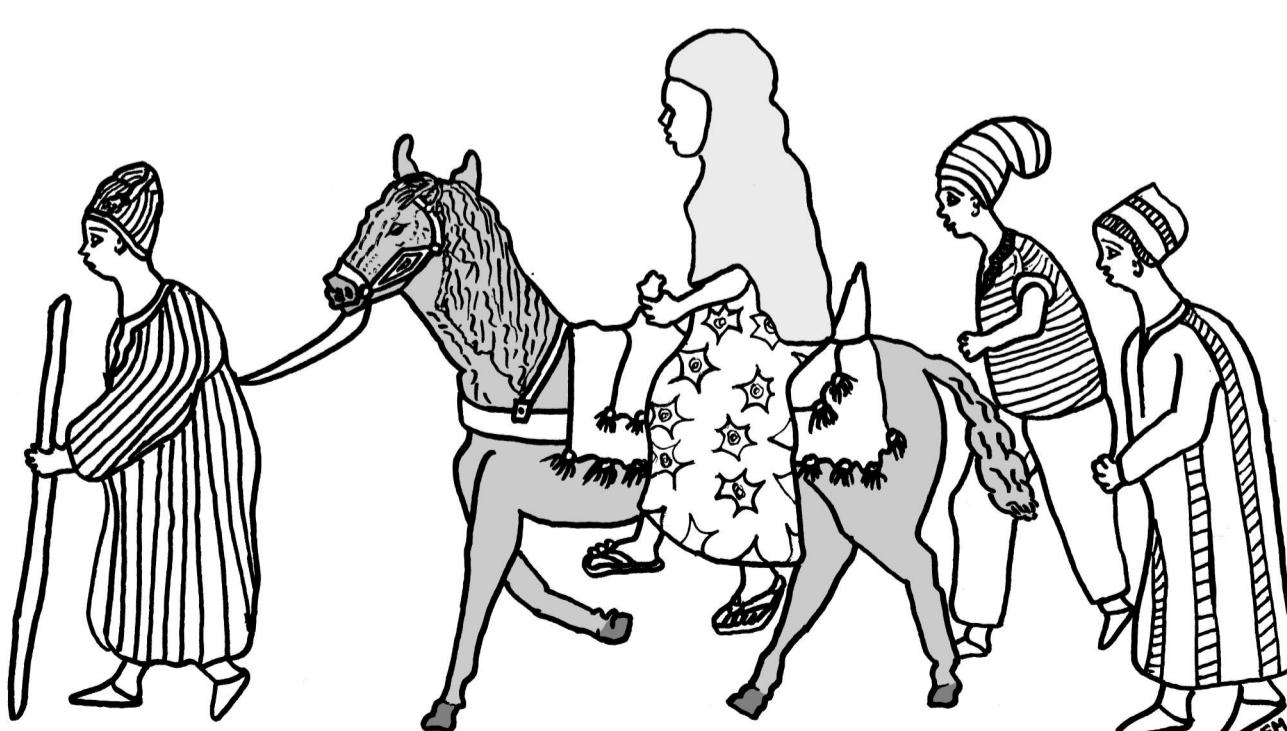

foto : TSASKE Mateen

Ibu k'ufədu

Đulunya ní bəre qaa miili išhunuŋ (100 000) na ka ŋkəŋ ma, ba na ci gaja gapəlmə ní a shee ibu k'ufədu laj. Na kə ba yo gubusura ŋguđee gu fədə are ma na, kə ba na yo uləmə ndee ba lo were a kiđe na k'are ma na. Koo uləmə ndee ba lo ma, o mana. Uyeu ní, bayeeka ba yee a tı ŋə waa, bəre qaa bukuli bunyuŋ na gusau (2,5 millions) a tɔc cə bukuli bunyuŋ (5 millions) bu ibu ba na fədə gaja gapəlmə ní.

Ibu gusheme gubonc baja bufədu u tı səra a yiđe are 'uŋjuru, a pı n'akonc k'ushədu, a perees are 'ukei koo agonye, a pı na buce. Tuutuumma ní, basəmpərə, bapi na bafumi mbađee ba da buwarkoi ma, ba yɔgɔ ka. Đulunya ní urɔŋ, ibu buləmə usoŋsono u da qaa u kaŋkər guya cei ma. Gi ta tɔc qaa Bashidı ka logotoro ní ma, uləmə de սđηկօն k'itani i lee miili akoo n'inuŋ (25000 F). Logotoro ma na ba lə waa, Bashidı ka kəmin ní bəre qaa təb na kulumi (17) ma na bađe ba kiđe gaja 2009 ní ibu ba

fədə pı ma. Təb na kulumi de ní, bəre ganaana ba yee ŋnjuro far ; bəre cunı ba ta ka alaaifiya. Bađəŋ, i ta pı gəŋ a shee pı, kə ba na pı logotoro kpaari na, shee i ta kpa na kə bəre bađe ba ye pı. I ta kpa na k'are gəŋ, iđe pəra waa, itanjika i yɔgɔ.

Ubu 'ufədu k'u na kə are a ci kpaari tam ndee ubu a fədə ní ma na. Bokɔ-i bu na pala i kə are ma na gəŋ waa, i ta pı gəŋ

a shee ní na k'a pı logotoro kpaari na, koo a bəla սրι waa, ađe wuđa uləmə, i ta kpa na k'are iđe pəra buce.

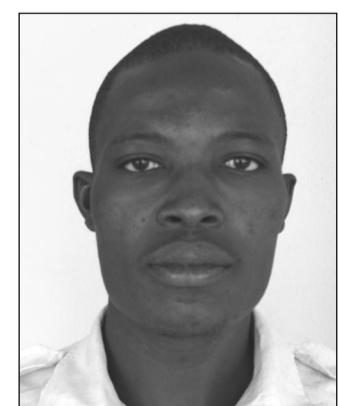
Bai na i səŋ are a sara, ubu a ta fədə ní ? Bokɔ-i bu lee kpatakui ma na gəŋ waa, ubu a ta fədə are, a lee koŋkaari a pı logotoro kpaari ba kiđe ní. Baa logotoro ajala qəŋ a da ka a səla n'anyuŋ, kula ma a cə ŋkəŋ. I ta kpa ŋkəŋ na kə ba wuđa uləmə na, ba tə ba yiđa Bashidı ka logotoro abumbonc ní ka lɔri ndee a na taa banyuŋkuja ma, a pı tı taa anyuŋ. K'i wuđa akodəŋ i tu səla waa, lɔri 'itani na. K'are a paa pala ubu agusheme gu bođo ní na. Ubu a ta fədə are, k'are a paa sə na kiđe na taŋ waa, a jı ubu k'uləmə na, koo a wuđa k'aatulı koo ka gisəkɔi na. K'are a ta naa yee a pı logotoro na lɔri a mana, ba tə ba səra a taa ní na kəke koo takuku. Ama k'are agilopi gi paa da kəke koo takuku na. K'are a paa cu na, apala 'akonc i ta suđa, ubu agusheme gu tuu səba ntəma were k'are agulɔ ní. Apala ubu a ta fədə are, na k'a lee kirikiri na, agusheme gu tı səra a tɔc tam qaa minti 30 na cə gakɔŋkɔŋ gapəlmə ma n'aye bođo k'are agulɔ. K'are a ta naa rəŋe gayoro gađu-u ubu a fədə ní ma, i tu səra a yee buđoodooka, glas, a par na ŋkuro ndəŋ a tər k'aađu ; gayoro ga tə ga faa. Paa ma yee ulɔ a kur k'aađu i kpa na. Paa ma yee gapɔɔ koo laamu a sə k'aađu waa akonc i doo na. Usəu de u tı səra a pala k'are 'akonc i doo yɔgɔ a kɔc pı na galifɔli. K'are a paa nyem bukana koo kɔfe na.

I ta naa yee i kpa ŋŋɔ ní koo

guđo ní, i səŋ i kara ibɔɔshı n'akɔđkɔđc ifuka koo akɔđkɔđc gi na yiđa waa, bɔɔt ma. Na kiđe buđu-u i na kara anyukei koo buđu-u i na sə ma. Paa ma na kara anyinanye akulu ní na. Ubu a ta fədə anyuŋ n'i jı waa anyindəŋđəŋ i da ka k'aađu, paa ma lee kirikiri na, laa ma anyuŋinyipi a yiđa are qəŋ a pı tı fura anyuŋ. Koo sara ma shelenj halı gađu-u i ŋə udəŋ a fura anyuŋ ma. cccc

Ajiŋka :
ATI KALAM
Hakiimu,
Bashidı

Ukal na ma a shee ujju usonjsono

Foto : FAFANA Mumumi

Aisha :

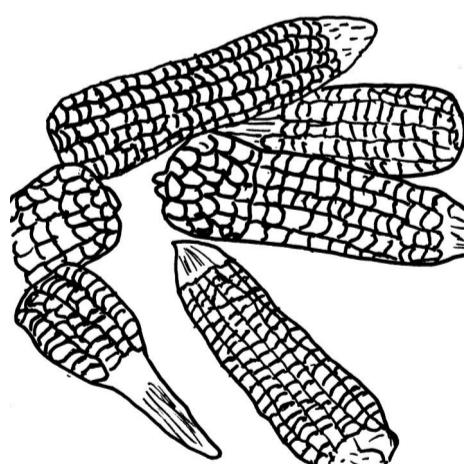
— Na galai ma ! N pi anyasul i kal n'amu qaa n ijə i tojo anyembapi ba da a wuđa alaafiya ma, na bukɔ-i i na lee na shee pi ba na ji ma.

Abiiba :

— Đaa amu n tojo ambapi ma, n na fuba fuba ujju na, na lee na shee pi. Ujju ndee u naa shee pi alaafiya ma.

— Đaa ujju uyaŋa ma, n'u na shee pi ?

— Gajaka n ti lee koko acafunc iſhika na soja ashika na shee pi.

— Baa njəŋ aa ?

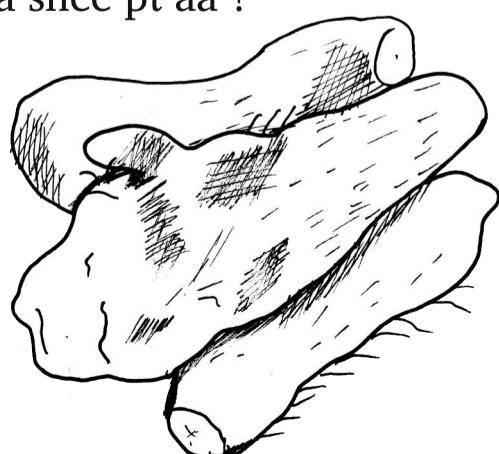
— Oshile-i koko k'a da pi na ma, bađe ba shi bukɔ-i bu da pi ma. Gishilikono amu n bɔɔ waaci a lee na təmati ka ŋkəma a du soja k'unaru waaci ka ŋkəma nde ni.

Gijibɔŋɔ amu n rige kuŋkuŋte n'acafunc ka ŋwana n'a lee mpa n'ifɔ n'ikaka ka ŋkəma.

— Amu n tə ma səra a bɔɔ giye gishilikono n'a lee pətəpətə gijibɔŋɔ a shee pi aa ?

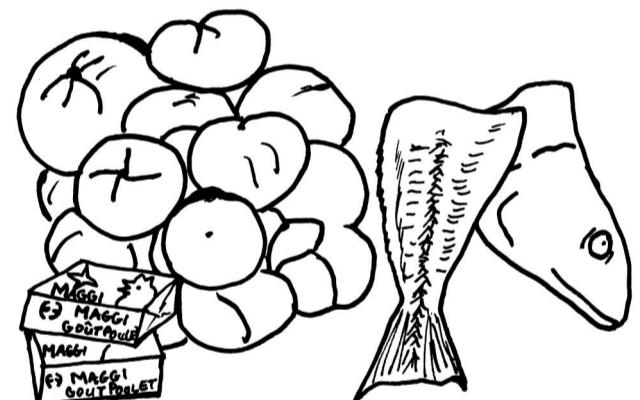

— Aai, ujju սվյուկոն දե na gəŋ. U taa səra a lee pətəpətə gishilikono, n'a lee anɔɔ n'afalandji k'unaru a rige ŋwana a shee pi. N'a lee təmati ka ŋkəma a pele n'ayɔɔ ka ŋkəma.

Loto (6) : IBRAHIMA Z. Yausa

— N rəŋə, gacəŋ gishilikono n tə ma maŋ shiŋkaafa na ŋkəma a lee. Gijibɔŋɔ n tə ma kul ntɔ a lee na karakara a du bufili a shee pi.

— Ri akuulɔ na lee gəŋ na shee pi. U taa njə qaa ba da ma.

— Na ntəma, n'ukal na ma. I lee bučəŋjə. GUGO

Baŋɔŋka :
ALE KUMAI Saliimatu, Bashidjı na
BABA BODU Rafiyatu, Bashidjı

Gukamakama

Metər dəŋ n'abasoro ba wuđa ka ŋkɔl na lə na bawor, ba ta shi kpa busoro agađu. Kə ba kɔɔ na lə waa : « N tur gubɔ » na. U na rəŋɛ rəŋɛ waa : « N kur gubɔ. » Baa njəŋ ba ta shi kpa, gəŋci ba na lə. Metər de a shee wuđa upi. Baa njəŋ upi de tı rəŋɛ ayar n'abasoro ba na lə waa, bađe ba kur gubɔ ma. Upi a səba na taba agulɔ bulei : « Bał na abɔ de i ḥa na baa njəŋ amawee n'abasoro ba na kur ? Amu gboo n tə ma yee gubɔ a kur n'a ŋə qaa gu saŋ ma. »

Ushile dəŋ ma, metər abasoro ba pı tı jede ni, a shee ni gubɔ waa, a caŋ tur a ŋə. Abasoro ba na shew ma, a ta yala pı a doo na ndɔŋka a pala gubɔ. Ba shi doo ma, n'upi a tɔɔ gubɔ guđe a səba abɔ k'ufatər na cau. Ka ka ayar a tı kpa a ŋə ni ma, upi a cau abɔ a tı saa qaa ikoloŋ ma.

Ayar a kpa ma, n'a naa lə ni waa :

- Baba, ŋguđe ka gu saŋ na.
- Maakɔ ni u ŋə a jı na k'ı saŋ na ?
- Gubɔ aa.
- Gupaŋa ?
- ŋguđee u tı atiya ma.
- Yeeege ! A ɖur amu. Kə ba na kur gubɔ na. Ba na tur gubɔ ku.
- Abɔ iipaŋa ni anyuŋ i na kur ?
- Mmm gi na tur tur. Ka gi na kur na.
- Maakɔ lee ka k'ı cee lə amu na ?
Amu n kur bojo oo ! Baba, n tur bojo na gəŋ aa ?
- ŋura apala n tə ma fam akı. ☺☺☺

Foto : BURAMA Gafaru Agaibu

Gbantolo

Guyo guđəŋ gu ḥa ka, kə ba na bodɔ ku na k'atəŋ na ; kə ba saŋ kɔɔ na bodɔ na ka ndi laŋ na, shee na ka gicuca na ba na bodɔ na ma.

Maakɔ ni gəŋ ?

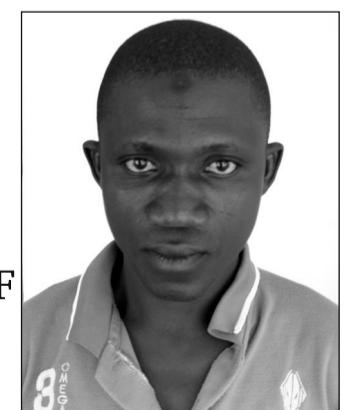
Gbantolo

Ibɔlu ɪdəŋ i ḥa ka :

- Usəbaka uni u ḥa na doo na gaja laŋ na pı gatəna laŋ.
- Unyiotaja uni u na ta na gatəna n'a naa cə gaja laŋ.

Ibɔlu de, maakɔ ni gəŋ ?

Aŋɔnka :
AĐAM YUSUF
Buđerbala,
Penelaj

Bał na i sara n'atıgıkərə gi tı nə nyıda waa « Anii » ?

Bashıdı k'ıkaracı mbađe ba na lə atıgıkərə ma, ba lee ka uwalu a yee atıgıkərə ka nyıda qaa i sən̄ ba naa yıda atu ma.

Đoo ba cee na yıda atu pı waa : « Wınjı Wınjı ». « Wınjı Wınjı » de ba na yıda atu ma, k'ı lee bəre bañunii buçlu nı na. « Wınjı Wınjı » de apoo nfcına baja buyıdu na gəj. Đomi ba ta ta Jugu a tu Bashıdı, Bodı, Penesulu na ba na səba na ma. Ba ta kpa n'a naa lə bolei, ıjkən̄ laj kə bañono ba ta naa yee ba yo ıngadée mpoo nfıno yar a na lə ma, bađe ba tı taba : « Waa nji yee, waa nji yee ? » Mpoo nfıno yar a cee na yee nyıda a naa yıda n'atu ma, n'a ri « Wınjı Wınjı ».

Nyıda nde n pı ka n'atıkaracı ba lee uwalu a yıda atapa ndee gi na lə gıkərə gıdçıkən̄ ma, kə bañono uwalu Bashıdı atıya

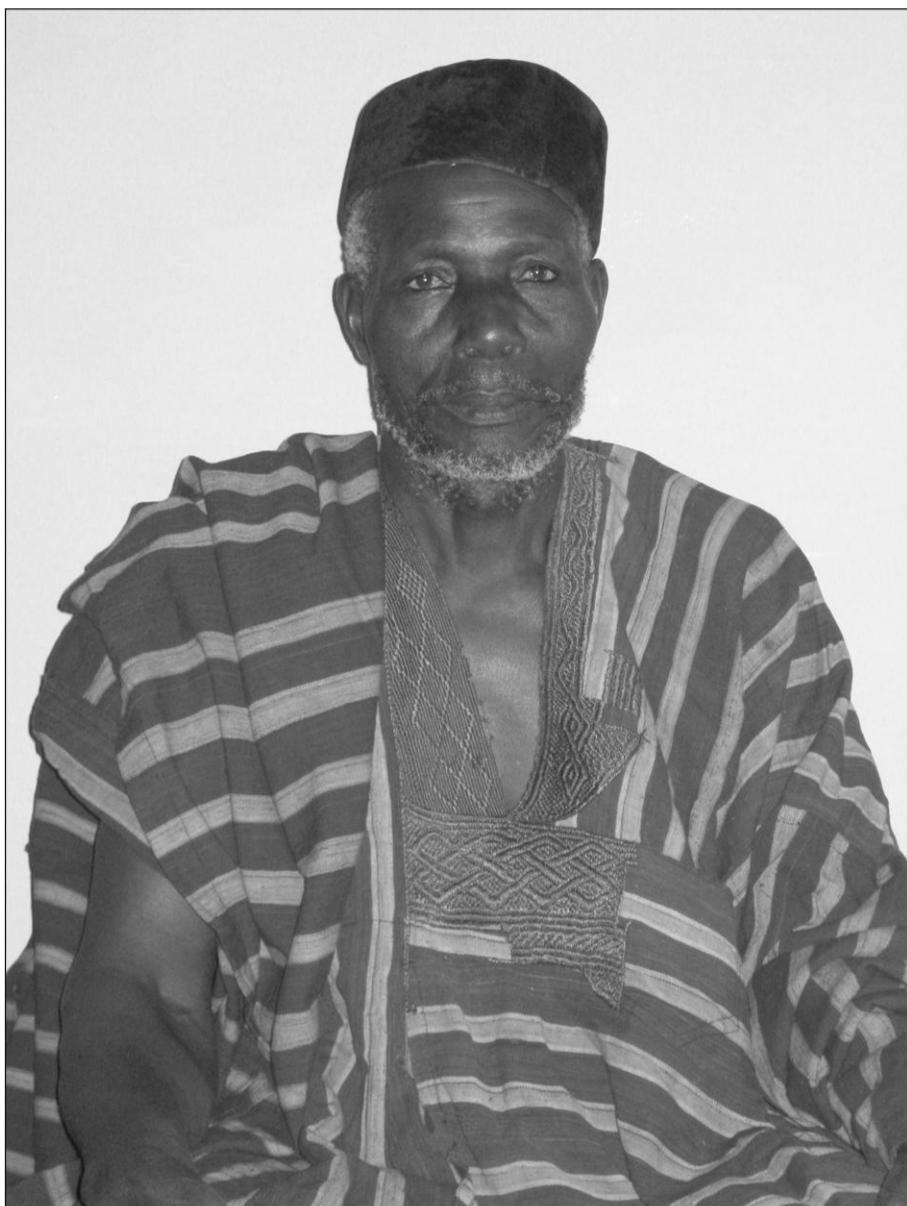
kə ba ka na nə na. Bađəj ba tı shee waa « Kebaje », bađəj ba tı shee waa « Gıseđa ».

Ama bukə buđırıkn̄ bu ađe a nə waa kə bu na fələ na. Buni bu gəj : « Anii ». Atapa de nıunii nı gi tı lə bolei na dı « anii » ncəj. Đaa gi na lə gıseđa nı waa : « Kula a cə n'a pı anii ». Gi ta tı qaa Naagayili ma, atu gi tı lə waa « Kula a te n'a pı anii ». Gənci apa nde i shı na lə Anii ma, ba na lə na dı anii.

Ba ıda gani gađe ka gufanı nı na, n'a rəjə na mpa nı bəre ba jaŋ a tu na yıda atulo a dı nyıda « Anii » de ncəj ma, halı a pı tı wuđa pı Bashıdı ka koloji nı. K'ıshile de u pəra juŋaarı abumbıkn̄ na, qaa gi pala « Wınjı Wınjı » k'uyıdu a tı « Anii » ma.

Bañono mbađe ba lee ka kon̄kaarı ma, gi tı shee anyıŋ nsala a dı anyınakon̄kaarı i lee ma.

Atəbatırka, i yo waa, atıgıkərə gi jı ka waa « Anii » aa ? Gi lee ma ganç gađırıkn̄ naa atıgıkərə gi cə nyıı. ☺

SEIBU Ayuba

Foto : TSASKE Matęej

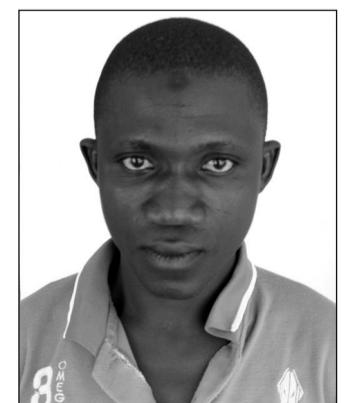
ıjkən̄ na kə ba tı rəjə na bawor na. N'Apenelanja SEIBU Ayuba, nyıda ndee ba yo na nı ma na gəj « Yaundee » a tı lə waa, qoo bađe ba kpa sə ma, n'ađe a

Anii • Atıgıkərə gi cə nyıı !

qoo gaja 1979 ajořc 5 nı 'ıshile 26 halı 29 koloji nı. Uwalu usəbaka Bashıdı upacine nı na ba lee. Ujono IBRAHIM GOMINA Mahasu a lee ka ka ndı yar. Ba ıda nyıda nde k'uyeu nı qoo gajaka halı buđırıkn̄ bonyıw

tı oyeu ma ađe tı nə waa atıgıkərə nı ayıko ıđəj k'ayıda i tı fələ fələ. Gi ta tı qaa « ndı » gıseđa nı ma, gırepelanja nı gi tı yıda waa « nri », gıbodija nı « guriye », gıkodowarja nı « gurii ».

Ajənka :
AĐAM YUSUF
Buđerbala,
Penelanj

ηηοfo ηkɔkərka na k'upadu

wala na təu. Ka saa ma, i na da pi na fee daa aŋɔ i na da bifala ka ηkəŋ bađe ba fuŋ i n'a tɔɔ ηgələgələ a bɔ n'aŋɔ də ma.

Utontəuka ka saa a ta tı kpa, ba na wala bawor pi, gaja k'alaŋ kə baja na giteŋshile laŋ kə baja, a tı tam ndee ba naa du

maa i ta jı waa are adçŋkɔnɔ na tam ndee utoṇu u rođo ma, k'a səra a đur na. Bere ba ta shee yɔgo, bađe ba səra a đur. »

l pala ka baŋono ba kə ηkɔlì waa : « lsəwa inyiw k'i na kəŋ gufuno a far na. »

Kide ma daa Tairu baŋkulo ba lee na pađa utoṇu ma. l səŋ bere ba naa lee ηkulo na pađa utoṇu gəŋ naa ba paa tı ka are agalei na. cccc

Guluma ka tam na gəŋ. Utontəuka ka tam ni na gi da gəŋ. Utonu de u tı lee bere bıwara asaara. Utonu u shı akaawara ayo aa ? Gi yɔ waa, tam nde ni na ba na laa ηηofo. l ta naa pađa ηηofo akindəŋdəŋ, i wuđa wahala.

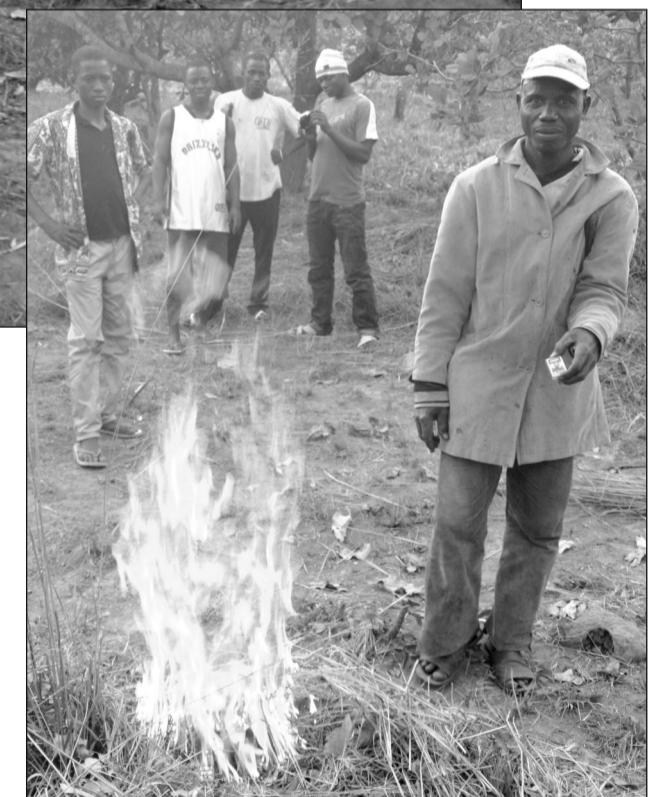
ηe ma daa ηkulo ndeŋ n lee ganɔ gađŋkɔnɔ na pađa ηηofo ma. Gi wa na AKIME Tairu Babaya Kpau n'a lə atu daa baŋkulo ni ba na pađa ηηofo baa gaja gapaŋa ma.

A səba na yofo 'aŋɔrɔ təb n'uđeŋ k'aja na ba na kɔkər ηηofo. Ama aŋɔrɔ de 'uboŋu ni na ba na pađa ηηofo. Aŋofo iŋađaka de akpala ırıu ni ba na pađa. Nsəbaka, aŋɔ ndee ba kɔkər a du atəŋ ma, i na shı na wər aŋɔ ısaaka. Nnyutaja ma, ba ta təu, aŋɔ de shı gishebu, iđe saa ayo k'abɔ. Nriutaja abɔ i na fəđa gəŋ ma, na ba na fəl na shər i na təu. Gaja k'aŋɔrɔ asəbaka ni ma, bađe ba tı fəl ayomana na kiđe i ta jı waa, abɔ i fəđa bađe ba shər i na

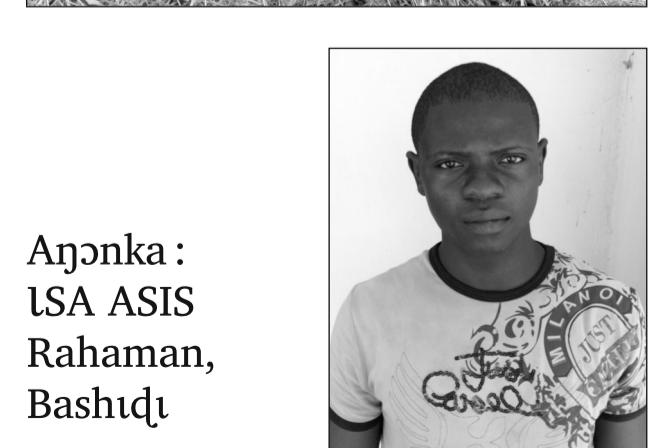

utoṇu ma. Ama bukɔŋkɔŋ bukoloŋ giteŋshile jı ba na səba utontəuka. Gaja k'alaŋ kə baja ba tı təu na cə gaja k'alaŋ, giteŋshile laŋ kə baja bađe ba tı təu na cə bagusau.

Tairu 'uləu na gəŋ waa : « Bučɔ mbuđe laŋ i səŋ bere ba naa lee ηkulo na pađa ηηofo ma na gəŋ waa, aki a paa tı təu akaadu, asaaka k'a da na ma, i tı shı agawara na. Utonu u ta ta kpa are đeŋ agađu utođu đe ni, utoṇu de u rođo rođo gəŋ. Anyu wala a yida anyimbawor a đur utoṇu de u rođo gəŋ ma. Gi ta kiđe,

Ufoto (4) : TSASKE Mateen

Aŋɔnka :
ISA ASIS
Rahaman,
Bashidı

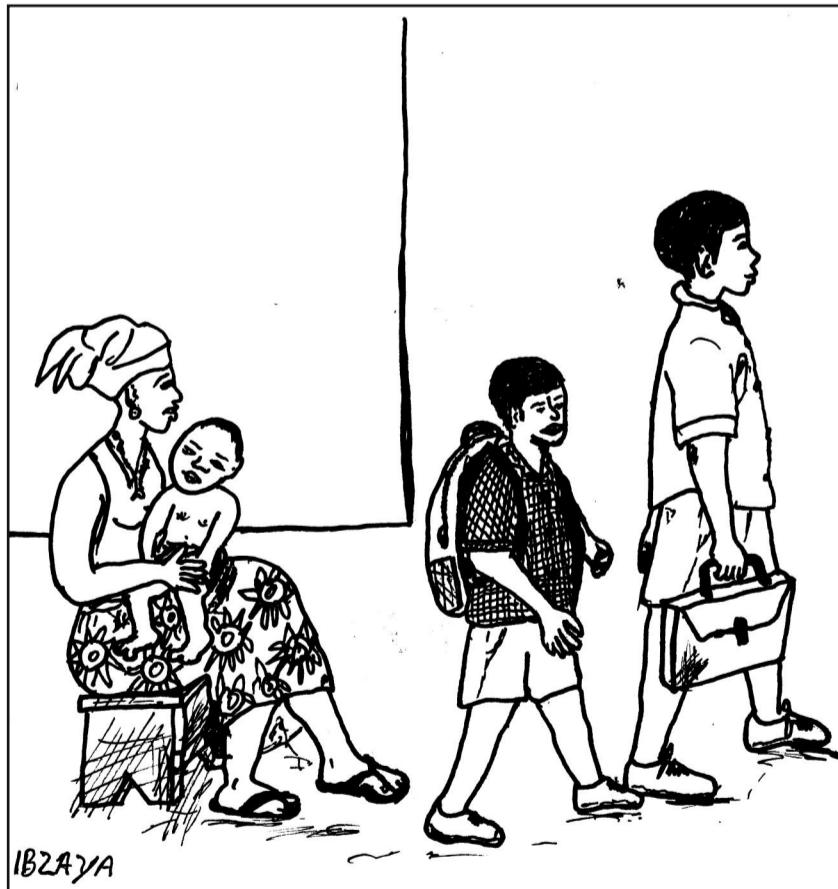
Đaa l səŋ ʊsəmpərə a naa ɳum bapur ma.

l səŋ ʊsəmpərə a naa lee buja bonyiș n'a ye da na ncəna nfɔlì a shee ʊpur n'adé guna balaafiya.

Usəmpərə a ta ɳum, l səŋ a tɔ̄ tam daa buja bonyiș ma a wɔ̄da n'ikashi n'a ye caŋ ncəna nfɔlì. ʊpur nde a fələ ma, na k'a wɔ̄da buja bonyiș na, ʊpi afɔlì a ɳum ma, k'a wɔ̄da alaafiya na. A taa səra a laa bədə koo a taa səra a ɳum iŋɔ̄rɔ̄ kulumi. ʊpi de ba ɳum were gəŋ ma, a taa səra na shedɛ fɔ̄ifɔ̄ koo l tı pı waa a ci. Baa ʊpur ʊjono gboo k'a wɔ̄da alaafiya na.

**l ta naa yee anyimbapi ba naa
wɔ̄da alaafiya, shee l naa
shee anyiŋsiș buja bonyiș
koo buriu n'a ye kɔ̄ ɳum.**

U ta naa yee waa, akəbapi ba da alaafiya, ʊ taa səra a cə ɪlogotoro ma na nı a tı wɔ̄da basəmpərə mbađe ba da a shee buŋuma ma, a lə pı bukɔ̄-ı laŋ ʊ pı ma. Ba tə ba faŋa akı daa a lee naa l paa na pı waa, ʊ tı da na ncəna were were na ma. l wɔ̄da aleu asura asura ba faŋa akı ɳkəŋ.

**Peace
Corps**

Are ndee a pala l na tɔ̄r galei ɳgađe ma na gəŋ ɳkulo nde n da a shee fee k'ula laŋ ma (Corps de la Paix) ka ndi yar, Bashidli.

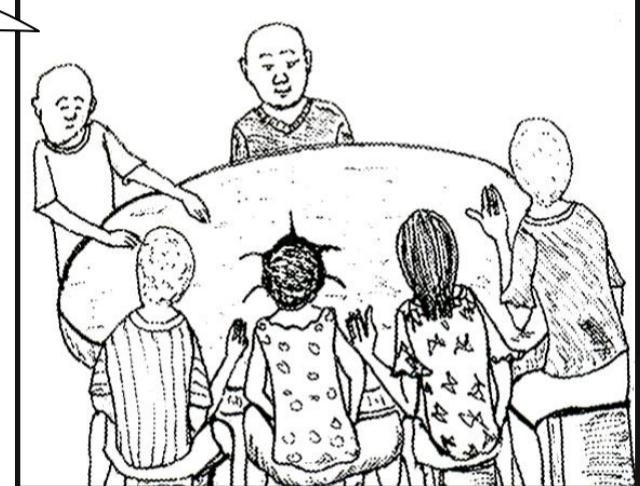
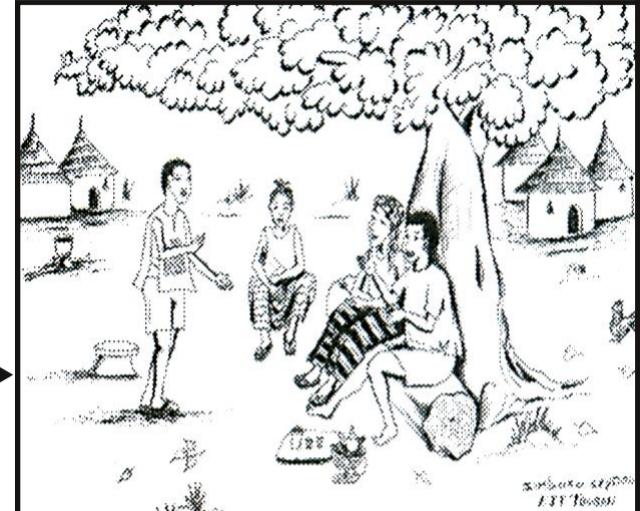
Na ka gi kɔɔ na laakaari na, caacaa akəuka a taa səra pi n'iboro.

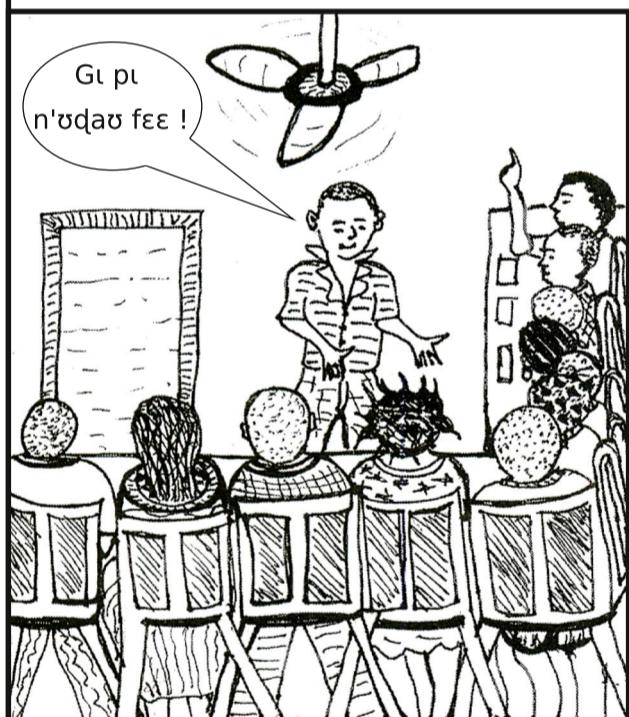
Bere ba ti kal na bawor
ɔqas fée k'ula laj.
Gi lee ganç gaqjekon !

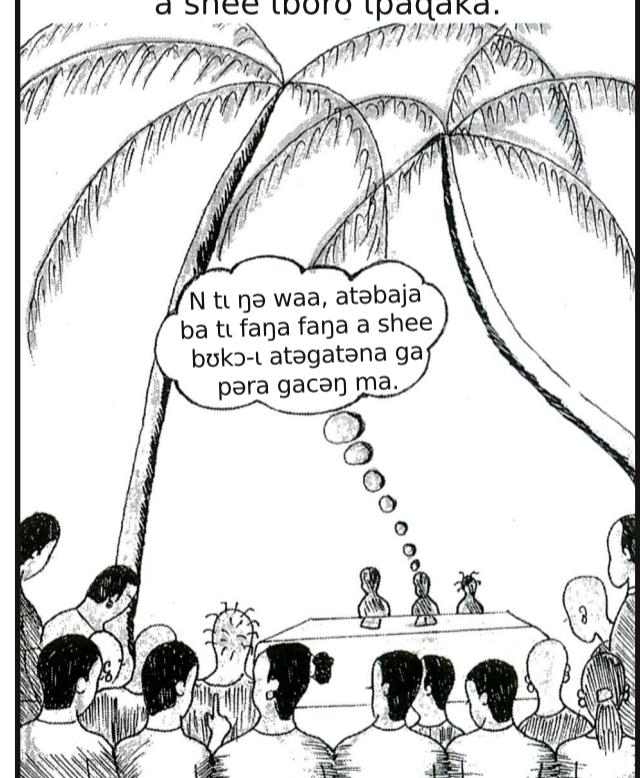
Atu
bayifala na bapigii gi
lee ma konkaari a shee
ɔqas fée caacaa
ka saa.

Bere ba ti rəjə bəlikalka
a shee iboro iqaqaka.

**Benɛs kə bapi, gi lee ma
ganç gaqjekon a shee
ucinjkérka n'atègatèna
k'ɔqas fée !
Gi lee ma konkaari
a kərə iboro !
Gi pi n'ɔqas fée !
Aticine i paa riye ayc na.
ɔqas fée u na pi
n'ukantan.
Konkaari a na pi
n'ṣejur.
Nnyemè gi lee ntəma
atèganc !**

Gare ɳgadəe ga lama a wu ma (Maratən)

N lee tamaa waa, i rəŋə garecuka gaqəŋ k'aalei ayo, ɳgadəe ba na yıda waa : Maratən ma. Ga lee caacaa abumbənɔ na, a shee bə-re ɖulinya ni.

Butəna buqəŋ ni ba ti lee caacaa de apa tuutuumma ni. Caacaa de ni, atəbaja baridəno Etiyopi na Keniya kə baja ba na caŋ ajəc isəbaka buja mbude ni.

Gakoloj yofu ujərə 11 'ishile 7 gaja 2010 gare galamaka (Maratən) ɳgadəe ba cu Amalika ka mpa nqee ba na yıda waa, Niu York ma : basoro ni are-i a ji ma na gəŋ Gebre Gebrmariam. A cu ʈkiloo

42 n'umeta 195 ; awa 2 n'anaja 8 na səgənd 14 (b2 a8 s14) ni a lee. A lee Etiyopi k'upi na. Basəmpərə ni Keniya k'upi Ed-na Kiplagat a lee awa 2 n'anaja 28 na səgənd 20 (b2 a28 s20).

Gaja 1896 ni na bure ka caacaa ɖulinya ni (Jeux Olympiques) a

Niu York ka Maratən

səba. Nyıda « Maratən » de, n qoo na mpa Maratən k'aaboro ni na. Gaboro gaqəe ga lee ma, urçəŋ qaa buja 2500 ma na gəŋ gatəna ɳgadəe ni ba na yıda waa Gres (Grèce) ma. Atən (Athènes) kə baja na Pers (Perse) kə baja ba lee ka gaboro gaqəe n'Atən kə baja ba ji. Atimə nqee ba təŋ a cə ti lə waa ba ji gaboro ma, a cu təc na Maratən ka mpa ni halı Atən a ti lə bandı nsəŋka. A lə bojo ma, n'a ci. ʈkiloo nqee i qaa Maratən ka mpa n'Atən ma, i qoo qaa ʈkiloo 40 ma. Nnyəmə ʈkiloo 42 n'umeta 195 na ba ti a shee caacaa de. Daa Bashıdı na Bođi ka ɳkəŋ ma na gəŋ. Urçəŋ waa are-i a təŋə a lee ajika abumbənɔ ma na gəŋ : Haile Gebreselassie. Gaja 2008, a cu awa 2 n'anaja 3 na səgənd 59 (b2 a3 s59).

Atakəmin ni Bashıdı atiya, gi tu səra a wuđa kə bəre. Ama

gare gaqəe kə ba na sə n'a ti ta ushile dəŋ a lə waa, u taa cə ka caacaa na. l səŋ are nqee a na yee a cu gare gaqəe ma, a səba na cere gishebu.

Naa ma bojo galei ɳgadəe, n ti nyəŋə anyimbədəe i səlcə səpcər ma, i ta wuđa galei gaqəŋ səpcər laj n'a səlcə i lə a shee baa aŋa na, pi ma SIL k'aafala ni Ajegule Bashıdı ; naa gi səra a du GuGu ka gubə ꝑufəlì ni. gogó

Aŋənka :
ADAM YUSUF
Buđerbala,
Peneləŋ

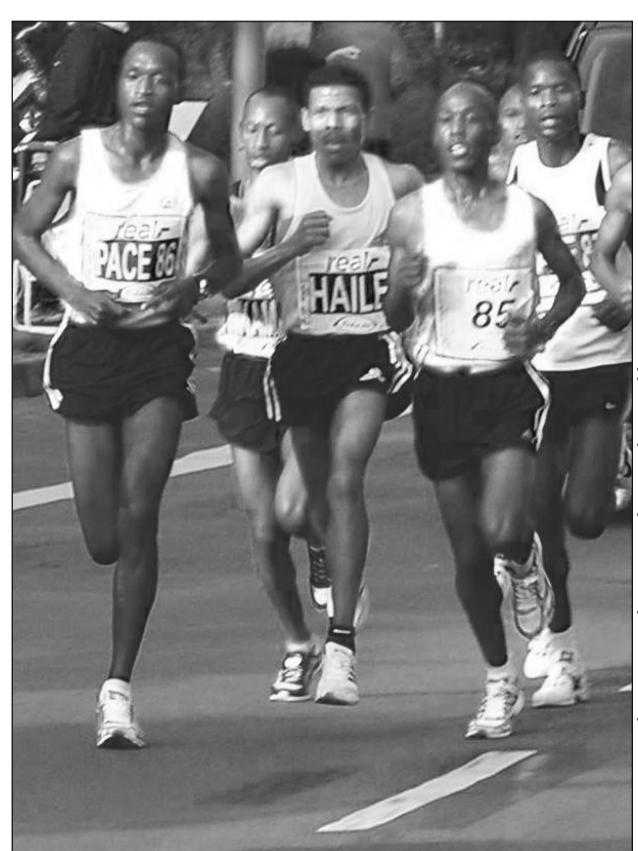

Foto : Inductör chez Wikipedia Allemagne

Haile Gebreselassie, gaja 2008

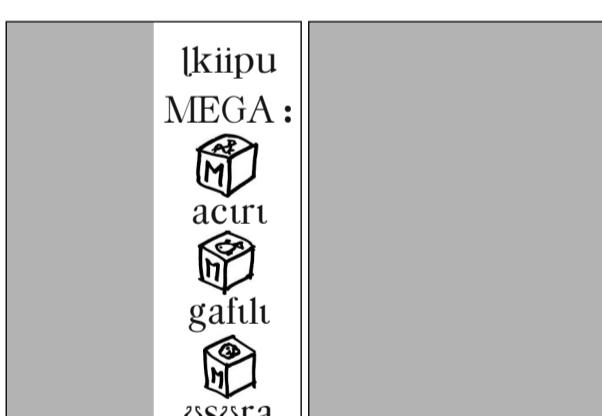
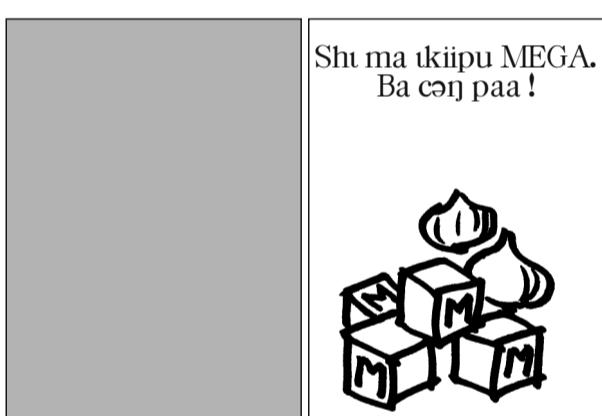

Foto : Martineric, Lille, France

KIÐE MA !

Ūkʊl k'abc i da da a shee anyiŋ.

Baa GuGu apaŋa na, k'abc i pa akoo. Abc iŋaŋ
i da ka a shee ūyalʊ ; are a taa səra caŋ a shee
ūkʊl koo a ta wʊdə akodəŋ na yee bəre ba yɔ.

2

Abc iŋaŋ
k'itani i doo 40 000 F CFA.

1

Gobc gʊpəlmə
k'itani i doo 20 000 F CFA.

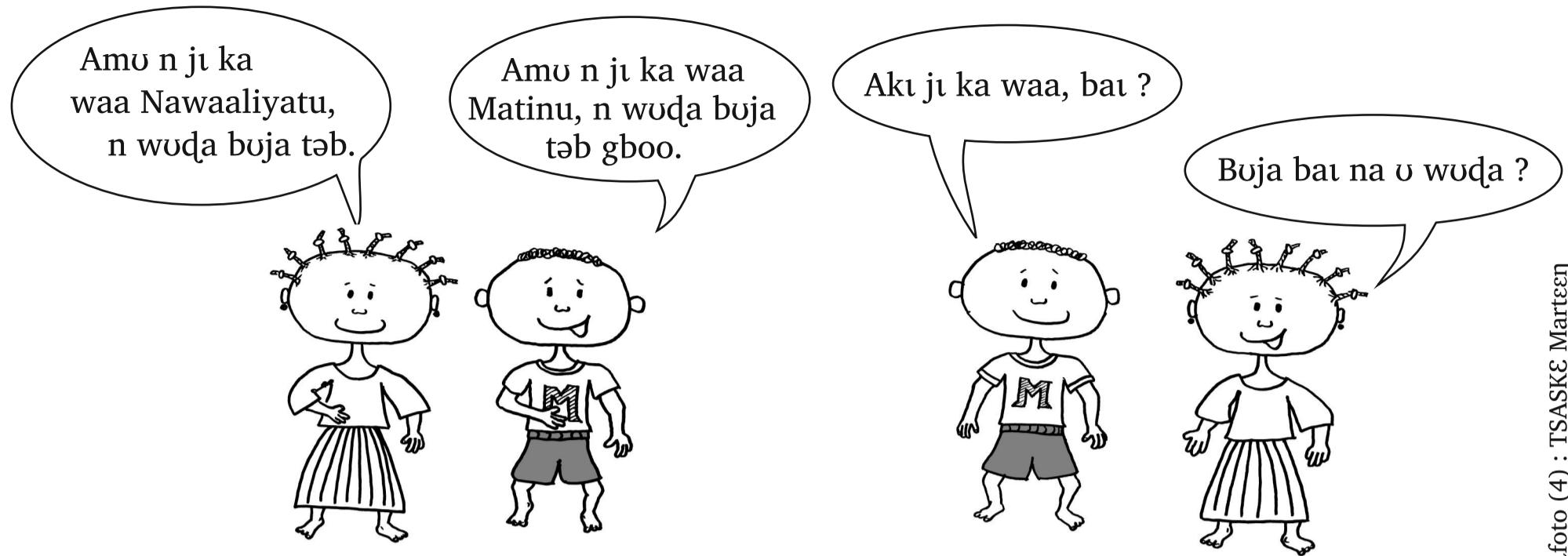
1/2

Gobc ka nsaŋ
k'itani i doo 12 500 F CFA.

1/4

Gobc nsaŋ ka nsaŋ
k'itani i doo 8 000 F CFA.

Are a ta caŋ akpala tuutuma, ūfaaŋ ũ da ncəŋ. ūfaaŋ ũ da a shee ūgbə ma
na gboo. Anyiŋ mbaqee i na yee ma, i tii səra a kə ginyipi na nɔmba nde
66 66 11 11. Koo i tii səra a pi SIL k'aafala ni, ŋkələ Ajegule, Bashidri.

Ifoto (4) : TSASKE Marteen

Đaa Nawaaliyu a kpede ajıŋgaarı ma.

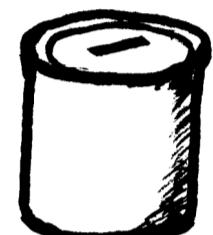
Nawaaliyu a wuđa buja təb n'a naa lee sukuruaku inuŋ.

A ta ŋənə gajaka, ayar de shee nı ıđala təb n'inuŋ. A ta naa cə sukuru 'opeli laŋ, ade shı patee ıđalınuŋ. Ba ta tı qoo ba jı ujıu ma, ade shı wasawasa ıđalınuŋ. ıđe tı qoo nı ıđala təb.

ıđalınuŋ nde i saa ma, ade tı qoo ubɔłč baa njəŋ gaja ga ta shı kuđa halı jıŋgaarı a pi tı kpa. A pi gađuu a na qoo ubɔłč ma, n'a ŋə miili na gusau. N'a tɔ̄ a cə na guya alaarëba k'ushile a tı shı ıđeti na sisiri na butulı. Cenji nde a saa akoo ma, n'a tɔ̄ a shı cogoto.

A kpa ma, ıđe sanj n'anar ıđaa upur a kaŋa na nı ma.

Utabu :
Akı gboo u tı qoo ubɔłč aa ?
Mu nu u na yee a tı shı na ma na ?

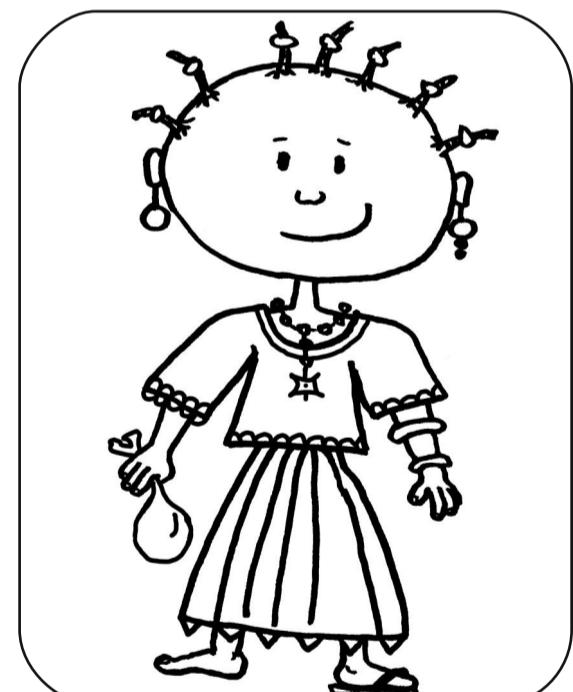
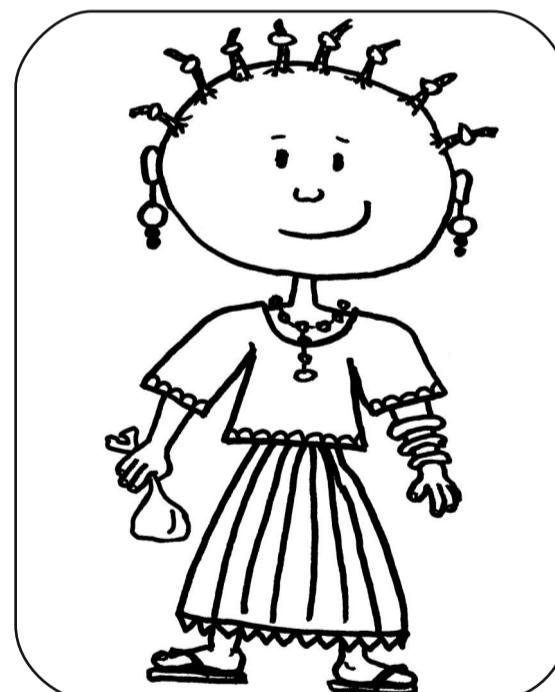

Ajɔnka :
ALE KUMAL
Saliimatu,
Bashidı

Gucéra :

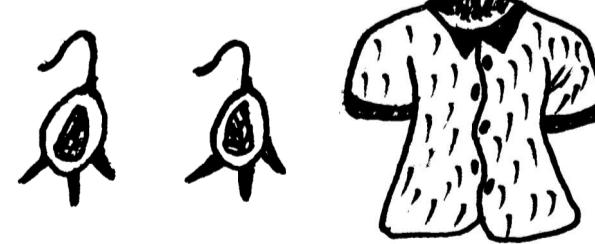
Kide ma ifoto banyu mbađe, n'a lə bukɔ-ı ba fələ na bawor ma. Nawaaliya 'anjuру i yęgę foto asəbaka laŋ, a wu foto anyuŋtaja laŋ. Nawaaliya 'ayɔkɔ a kara ma, i saa cüni ba fələ na bawor ma. Kide ma ifoto bađe laŋ a yee ndee i saa ma.

Gucéra :

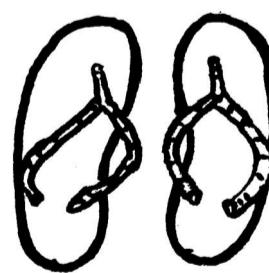
Kide ma gubɔ ŋguđe laŋ n'a kɔɔ tur galei gađe.

Mu nu Nawaaliyu a shı ?
Mu nu k'a shı na ?

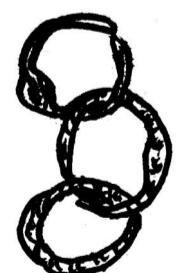

ıđeti

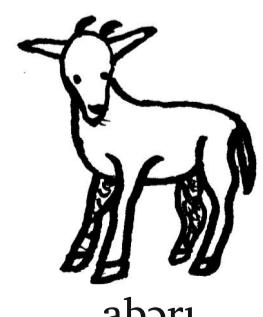
toko

akɔćkɔćpɛ

butulı

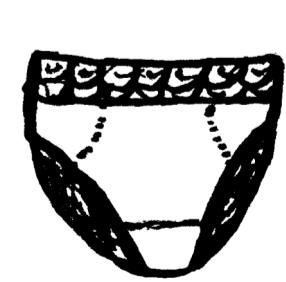
abɔrı

sisiri

shıŋkaafa

cogoto

Ifoto (2) : TSASKE Marteen

Ifoto (9) : BURAMA Gafaru Agaibu

Mu nu Gufaŋa Gufołi gu nuu naa fɔɔshı na shee atu ?

Gı kiđe ma, ukeesħı :

— Gı wuđa gubɔ n'atigı-kérə, i lee ucinjkérka na a shee atu.

— Atugubɔ **Gufaŋa Gufołi** gu tə gu séra a shee atu afanja ısoñsono.

N'i jı caacaa de, ıjn ma anyinafaŋa ısoñsono a shee atu. Abɔ iđuka k'aayala jı gəŋ afonç anjɔrɔ anantaja k'uboŋo ni, gaja 2011.

atu daa gı lee a yɔ anyum-bufala ma, n'a shee atu ginyipi ka nombà ndee laj gı séra a yida anyuŋ ma.

ıjn ma anyinayıda anyinabɔ laj. Fana ma

Togo ma anyinabɔ a shee atu na nombà nde :

Gufaŋa Gufołi

SIL

BP 50

Bassila

Bénin

Koo i tu séra a pi n'anyinabɔ a shee atu :

SIL k'aafala ni

Ajegule ka ıkkələ

Bashıdı

(l ta kpa na k'i ıđe are dəŋ na, i tu séra a kɔɔ n'anyinabɔ a du GuGu ka ıkkokoroko ni, n da na gucaŋko ma.)

Gujoč ıggudée gu da ncəŋ ma :

Asəbaka a wuđa rađiyo kaset k'aja n'a kɔɔ wuđa GuGu k'abɔ k'ucaŋ i ta shı doo halı akpala inuŋ.

Anyutaja a wuđa waaci abumbɔnɔ asonjsono n'a kɔɔ wuđa GuGu k'abɔ k'ucaŋ i ta shı doo halı akpala inuŋ.

Ariutaja a wuđa nfu gı na yida waa keefu ma, n'a kɔɔ wuđa GuGu k'abɔ k'ucaŋ i ta shı doo halı akpala inuŋ.

Abo k'aayalađu Ganaana ga đa a shee anyiđ. **Gı wıđa abo iyalaka n'ıkərə iđəđ.**

Ikərə de nı gəđ : ajaa, gıbarbaja, Materi ka gıkərə, anii, dəndi, gılıgbaja, gıyigbeja, gıbırja, kotokoli, gıđafıñja, gıfıñ, gıfəlandıja, gun, ife, gıcərba, kura, natəni, yom, gısombaja, wama, gıyorbaja, ikərə ifılı i kɔc da acəđə.

Gı wıđa abo itırka, ıjkonta k'ıja, tıçrı ka gıbı, [Bible], abo icereka na gıkərə, alaaflıya k'abo. Abo ifılı i kɔc da acəđə. Gıbı ıgıđee are a na ıđe ma, i qoo na gıkərə sul na.

Atəbaja anyimbadee i na yee ma, pı ma SIL k'aafala nı Ajegulı, Bashıđı. Pı ma tɔc n'adıteenę halı arısəma :

- Gajaka bıckıjkıjč cınu a tɔc cə bıckıjkıjč təb n'inyıż.
- Gıteñshile bıckıjkıjč bıriu a tɔc cə bıckıjkıjč bıkolonj.

SIL k'aatənleedu ga ta rəm, i tıu səra a cə SIL ka ndi baja bagafala koo GuGu k'aatənleedu k'acanjkı laj a bı ıč a kə ıgbənjərə.

Koo i tıu səra a yıđa nomba nde laj : 97 44 62 95.

Albert Unpierre

"La mathématique moderne
et agréable pour instituteurs"

Edu press 2003

~ 6800 F

Maitre
AFFO, Fousséhi
Chez Ecole Primaire
Bassila

M. AFFO

Alassane
AFFO, Amadou
Solatech

2 Tri Postal

10 - 11 - 2010

Alaasan, na galac ! V da alaafya aa ?

Oo Alaasan, amur Fuseeni n na yon gubɔ yugde na shee
aku. V tu lige gaja 1998 nc v burya lee atigukara ka sukuru
naa amur n ti ukei ma aa ? Katam de k'c burya Say n'amur
qaa v lee atigukara ka sukuru a pala amur ma na. Ama, ka
ma na yee ma la aki gaqay naa c bɔ atv ma lay na n yura.
Giakoloy atigukara ka sukuru a kɔɔ q'a ulu. l Say n'amur
ntu lee, ama k'c na ceecee na shee amur qaa ba na faya
atv ma na. N sols waa, ma wu gaquu n da urcay ma.

Gic qa alaafya atiya; gafala gayuni ga qa alaafya.
Gurlama gu kada boyo. Uto k'a kɔɔ na nyc na. Atapal
Ramdaanatu agulɔ, gushile gu qa na nc cei. Jcygaarc
ishile i tu sala ama, etani i mana. Apala baa mu nv l
cay gushebur. Naa ma yide atiya, n tu lige aki burkɔ-l
n burya taba aki ginyipi nc ma. Kide gabukali ygaqee
n dɔ na gubɔ yugde ma, v taa ya burkɔ bude ka nyeqa.
v ta tv na pc uwalu a lee koykaarc a pc na ma a shee
amur. N kuma waa, v taa kɔɔ sara a yon burkɔ-l v
wuga ma, a shee amur n'atigukara. Aduwaa tam a lay
cei v lee atigukara ka sukuru ma. Atana a tu sala
aku. /

CF

Amur na Fuseeni.

AFFC
Alaasan
Kutonu

28 - 11 - 2010

Fuseeni, amur Alaasan c lee utulu na
a Shee amu qaa n yu a yon grub n'atigikara
ma. A ma amucine n Kar. U taa sara a ja
waa, amu n maa yu k'uu yon n'atigikara.

Ama n ti tur anys waa, gakolos ka ma
sara a pi urwalu na, aduwaa amuvor q'ay a
ti yu n'amu gaduu n She a lee gasa na
lee amuntama na. N ta pi urwalu na ka ma
yee ge boyo galei gade na, a taa sara a ca
te qam angasa a lee buko-c a na yee a leema.
Amu n wuqa abs ndee c na faya waq, n
She gadu gade jic ma.

Sala atana geshebu a Shee amu. N t'a
ma togo ykuro na grub yqude a Sheen. N
Kruma waq, atapal Ramadhanatu agulu en
lee Sooci. Nu ta koo yon grub, paa koo na
She tembara na, n taa sara a togo alcor-
burja ba na yeda waq, Were Were ma.
Amu ykalo n atiya na a da. Sala gafala
gabuni a Shee amu.

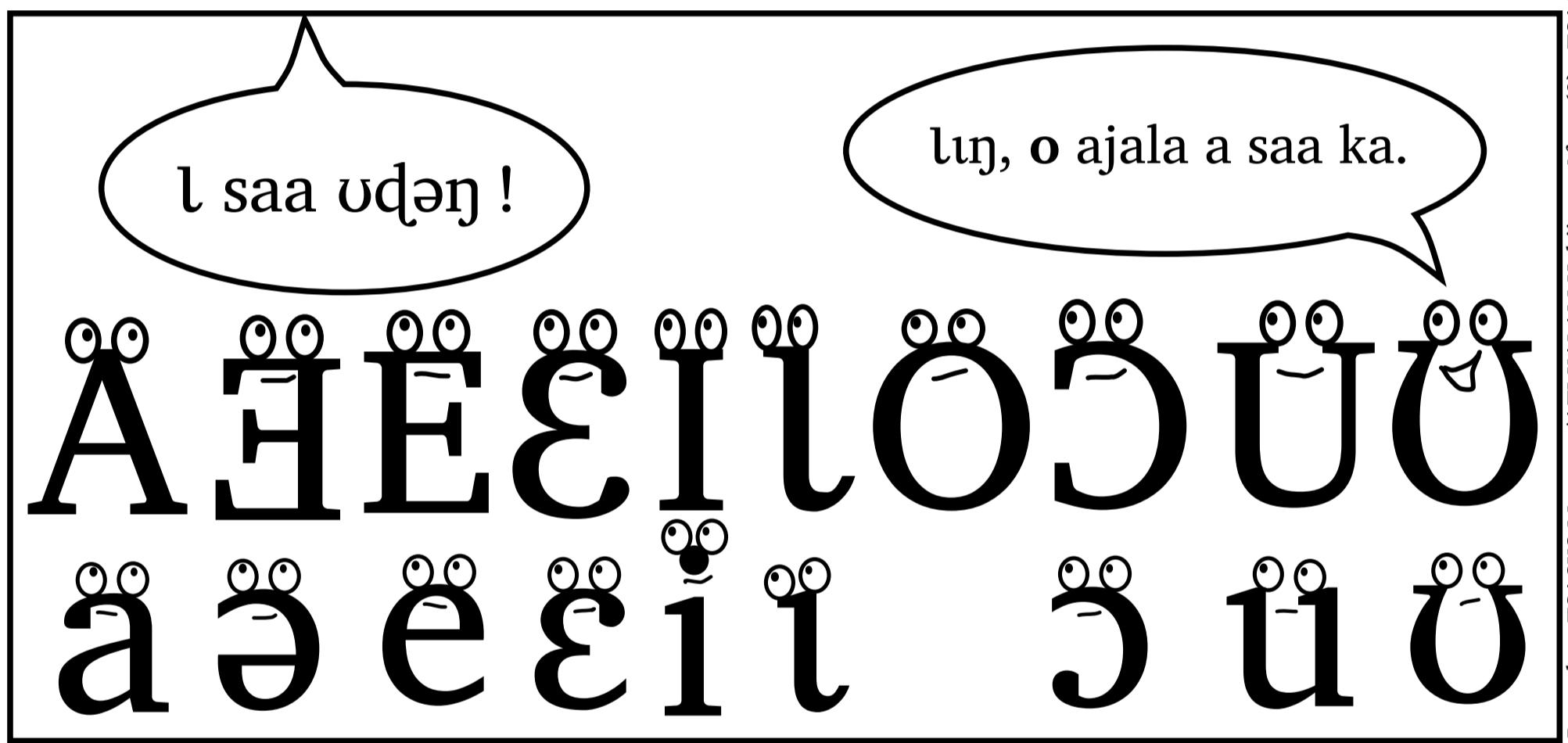
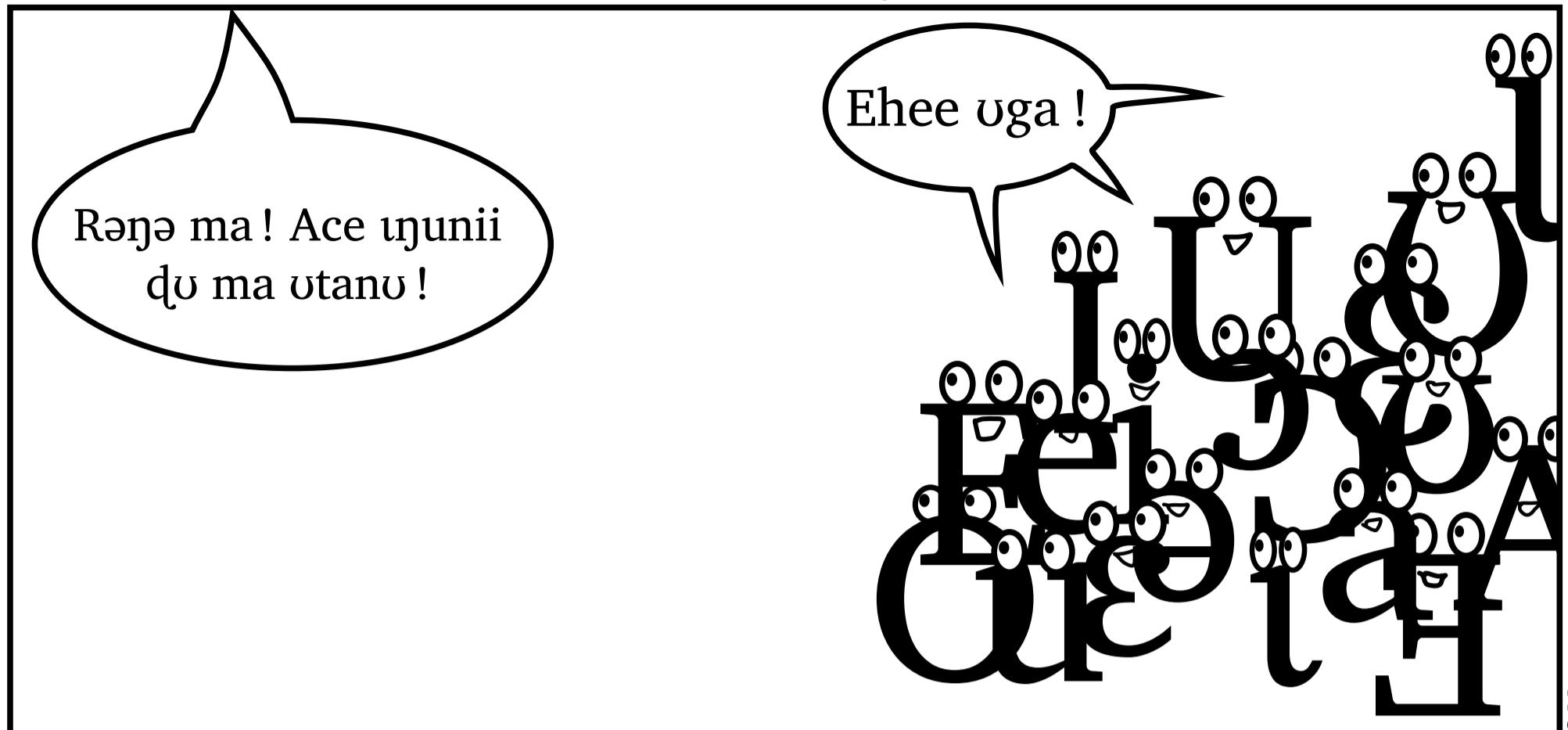
Akuru b o n la waq, ma She a Shee atic
ma, amu ykalo n ka ba na yala abs de
ma.

Akuru b o n yon a Shee amu ma, c say
n'amu. N ssi waa a maa yon abs q'aa g'as
ma na Shee amu.

Amu na Alaasan na Kutonu.

Af

O Fuseeni
iide ykalo
eq'u
y'a na gaduu
iyaka ka
Utunyu
mb'ang'

Banjinka : TSASKE Mateenj n'ATI KALAM Hakimu ; lfoto (3) : TSASKE Mateenj

